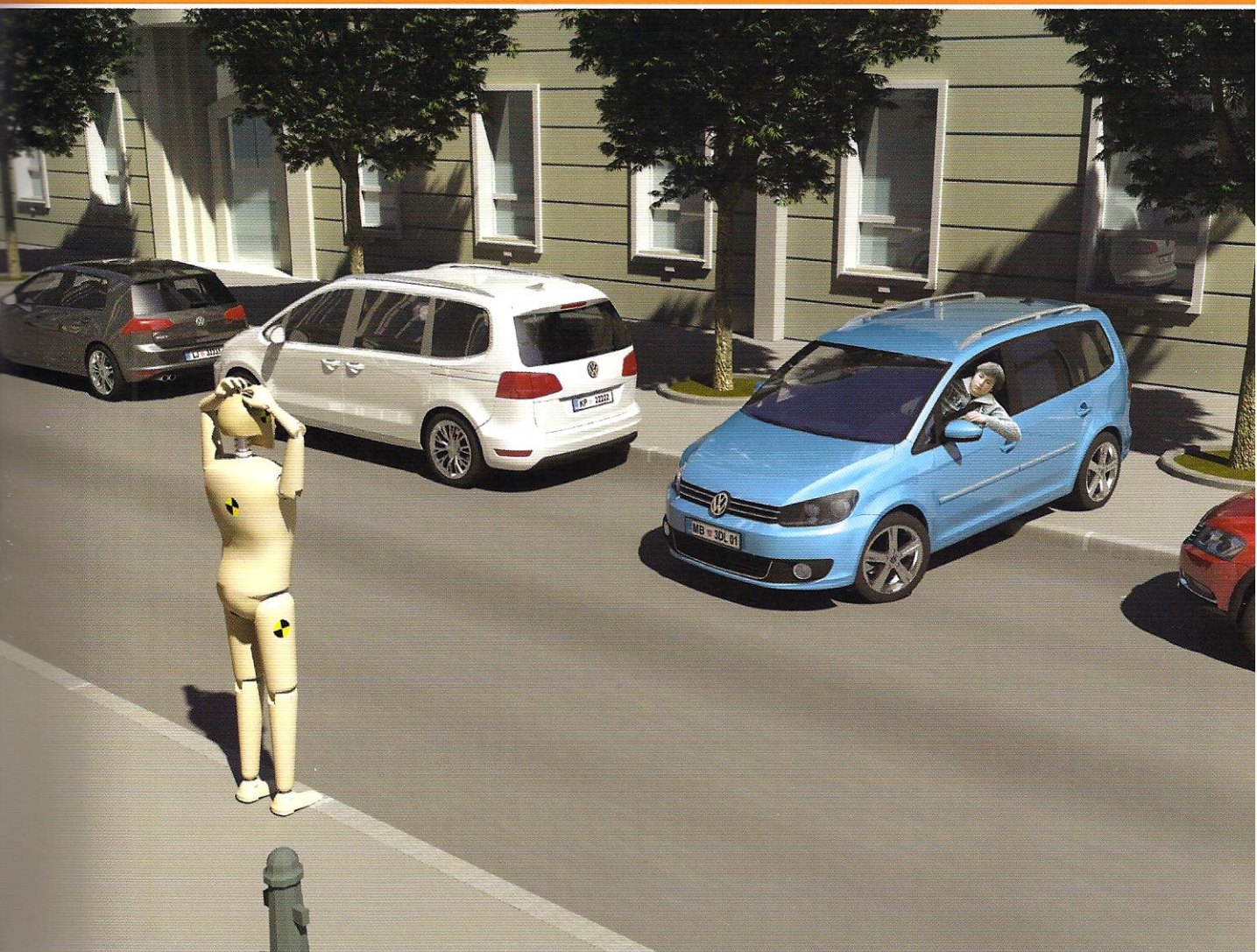

PREMIKI Z VOZILOM

- VKLJUČEVANJE V PROMET
- MENJAVA PROMETNEGA PASU
- VOŽNJA MIMO
- VZVRATNA VOŽNJA
- OBRAČANJE
- PREHITEVANJE
- USTAVITEV IN PARKIRANJE

Preden v cestnem prometu zapeljemo na drug prometni pas in pred vsako drugo spremembo smeri vožnje, premikom vozila ali vključevanjem v promet, **se moramo**:

- temeljito prepričati, da to lahko storimo, in sicer brez nevarnosti za druge udeležence cestnega prometa ali premoženje in
- svojo namero pravočasno in nedvoumno nakazati z utripalkami.

VKLJUČEVANJE V PROMET

Kadar se želimo vključiti v cestni promet z nekategorizirane ceste, s parkirnega prostora ali z druge površine, ki ni cesta (npr. z dvorišča 1 2) oz. z neprednostne ceste na prednostno **moramo pustiti mimo**:

- vsa vozila, ki vozijo po prometnem pasu, na katerega se vključujemo;
- pri prečkanju prometnega pasu pa vsa vozila, katerih smer vožnje sekamo (s katerimi imamo TMT).

Prav tako imajo prednost pred nami tudi kolesarji na kolesarskih stezah in pešci na pločnikih.

Pločnik in vozišče sta prazna. Ali res?

Pozor!
Na cesti, na katero se vključujemo, lahko kdo tudi prehitveva.

- Počasi se približamo pločniku in vklopimo ustrezne utripalke.
- Ustavimo pred pločnikom in preverimo, če so na njem pešci oz. kolesarji na kolesarski stezi in jih, če so, pustimo mimo.
- Pomaknemo se do roba smernega vozišča, od koder imamo zadosten pregled nad cesto, na katero se vključujemo, in preverimo, če se nam z leve in desne strani bliža kakšno vozilo.

Šele, ko se prepričamo, da so nas drugi udeleženci opazili in razumeli našo namero ter da ne bomo nikogar ovirali ali ogrozili, se odločno vključimo.

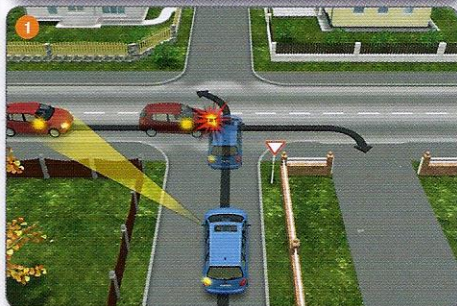
- Kjer je zaradi visokih ograj, ki mejijo neposredno na vozišče, sezonskega zelenja ali drugih razlogov mesto vključitve nepregledno, se točki preglednosti približamo zelo počasi, da nas lahko kolesarji, pešci in drugi vozniki pravočasno opazijo in ustrezno ukrepajo (zmanjšajo hitrost, se nam izognejo ali odstopijo prednost).
- Če bi bilo še tako previdno vključevanje preveč tvegano, poprosimo za pomoč koga, ki je tega zmožen. Ta oseba ne sme ovirati ali celo ustavljati prometa. Odgovornost za vključitev v promet nosi vedno voznik.

Če bomo pri vključevanju prevozili kolesarsko stezo, nujno preverimo tudi desno stran steze, saj se lahko pripeti, da kolesar pelje v napačni smeri.

Bodimo pozorni na vozila, ki se nam približujejo z leve (in tudi z desne strani) ter imajo vklopljene utripalke. **Dokler nismo prepričani, kam bodo zavila, se ne vključimo v promet.**

Če so si priključki zelo blizu se namreč rado zgodi, da vozniki prezgodaj vklopijo utripalke 1 2.

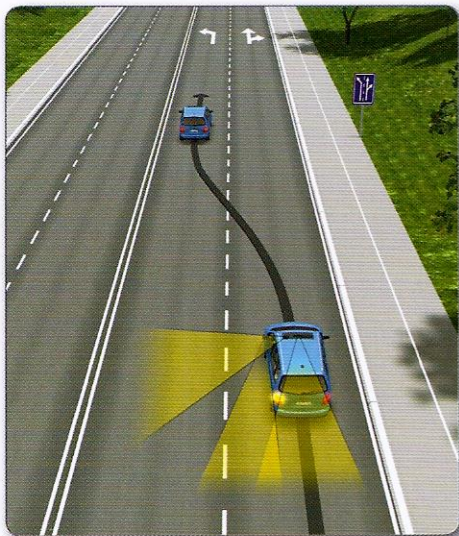
- Ko smo se prepričali, da je vključevanje varno, odpeljimo odločno. Če oklevamo, raje počakajmo.
- Če nam kdo odstopi prednost in omogoči vključevanje, se takoj odzovimo ter se mu zahvalimo. Pri tem ne pozabimo, da je lahko naše vključevanje odvisno tudi od drugih udeležencev.
- Če opazimo, da je katero od vozil neobičajno hitro (npr. motorno kolo), počakajmo. V takšnih okoliščinah potrebujemo za pravilno oceno hitrosti več časa.

MENJAVA PROMETNEGA PASU

Splošno

Menjava prometnega pasu označuje prehod vozila z enega (vzporednega prometnega pasu) na drugega zaradi razvrščanja, prehitevanja, izogibanja oviram ... **Preden izvedemo menjavo prometnega pasu, se moramo:**

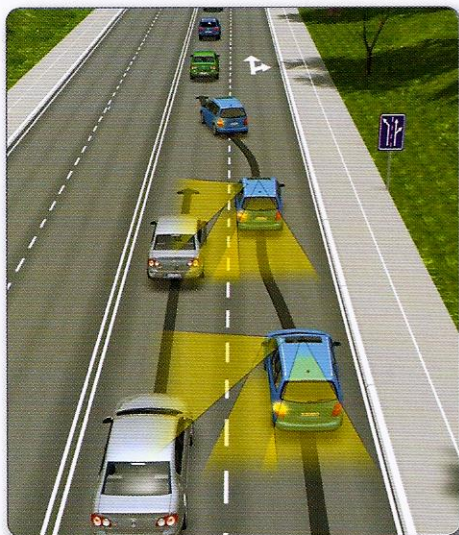
- najprej temeljito prepričati, da to lahko storimo brez nevarnosti za druge udeležence cestnega prometa ali premoženje in
- svojo namero pravočasno ter nedvoumno nakazati z utripalkami.

Prometni pas, na katerega želimo zapeljati, je prost

- S pogledom NZR preverimo dogajanje za sabo in na pasu, na katerega želimo zapeljati.
- Vključimo ustrezne utripalke.
- Ponovimo pogled NZR in če je pas prost, zapeljemo na sredino zelenega prometnega pasu.

Pri menjavi prometnih pasov bodimo še posebej pozorni na morebitna vozila, ki se nahajajo v mrtvih kotih vzvratnih ogledal oz. nosilcev strehe (stebrički A, B, C in D).

Prometni pas, na katerega želimo zapeljati, je zaseden

- S pogledom NZR preverimo dogajanje za sabo in na prometnem pasu, na katerega želimo zapeljati.
- Vključimo ustrezne utripalke in se pomaknemo k ločilni črti.
- V ogledalih spremljamo dogajanje za sabo in predvsem na prometnem pasu, na katerega želimo zapeljati.
- S pospeševanjem ali zmanjševanjem hitrosti si zagotovimo primeren trenutek za premik.
- Ko nastopi ugoden trenutek, preverimo še mrtvi kot in zapeljemo na sredino zelenega prometnega pasu.

- Med vozili ne vozimo *slaloma* in po nepotrebnem ne menjujemo prometnih pasov, še posebej ne v gostem prometu.
- V gostem prometu se pogosto pojavi t. i. prepletanje, kadar dve vozili na sosednjih pasovih želita sočasno zamenjati prometni pas. Bodimo zelo pozorni.

Menjava prometnega pasu je prepovedana:

- na križišču (razen na nekaterih krožnih);
- ko se promet zgosti toliko, da vozila zasedajo vse prometne pasove na smernem vozišču in se premikajo s hitrostjo, ki jo pogojujejo pred njimi vozeča vozila (razen zaradi razvrščanja pred križiščem ali ustavitve vozila).

PREPOVEDI

Menjava prometnega pasu po sistemu zadrge

Kadar je na smernem vozišču z dvema ali več označenimi prometnimi pasovi na enem od prometnih pasov onemogočen promet vozil zaradi ovire **1** ali se pas konča **2** **3**, se moramo vozniki ravnati po sistemu zadrge (izmenično vključevanje vozil).

- **Vozila, ki vozijo po prometnem pasu, ki se ne zapira, morajo voziti s primerno hitrostjo in na takšni razdalji do vozila pred seboj, da se lahko izmenoma vključi v promet še po eno vozilo s prometnega pasu, ki se zapira (sistem zadrge).**
- **Če vozimo po prometnem pasu, ki se zapira, naredimo vse potrebno za varno menjavo prometnega pasu (pogled NZR, utripalke ...). V primeru vožnje v koloni ali zastoja, se vključimo šele pred zožitvijo (ne prej) **1**. Z vozili se namreč morata napolniti oba prometna pasova vse do zožitve.** V nasprotnem primeru se sistem zadrge ne more razviti, zastoj je zaradi kolone daljši, pretočnost posameznega prometnega pasu pa je različna. Vozniki postanejo nejevoljni in začnejo siliti z enega na drug prometni pas **2**.

Če se naš prometni pas končuje, vozniki na sosednjem prometnem pasu pa nas *ne želijo* opaziti, počakajmo in bodimo strpni. S takšnimi vozniki skušajmo vzpostaviti vidni kontakt. S pogledom, z gibom roke ali glave, z nasmehom ... jim sporočimo, da se želimo vključiti. Ne pozabimo se zahvaliti vozniku, ki nas je spustil predse.

Ravnajmo defenzivno

Priljubljeno je, da sistem zadrge uporabljamo tudi takrat, ko se več vozil z neprednostne ceste želi vključiti na prednostno cesto, hitrost vozil na tej cesti pa je primerno majhna, da to omogoča.

Ravnajmo defenzivno

VOŽNJA MIMO

Vožnja mimo je vožnja mimo drugega udeleženca cestnega prometa, ki se ne premika, objekta ali ovire na vozišču.

Najpogosteje peljemo mimo vozila, objekta ali ovire na vozišču po levi strani. V nekaterih primerih pa tudi po desni (otok za usmerjanje prometa, vozilo, ki zavija na levo ...).

Vožnja mimo po levi strani

Mimo ustavljenega vozila ali druge ovire vozimo tako, da:

- zmanjšamo oz. prilagodimo hitrost vožnje;
- se s pogledom NZR prepričamo, da nas kdo ne prehitava ali nas ni začel prehitovati;
- se prepričamo, da s premikom koga kako drugače ne oviramo ali ogrožamo (osebe ob vozilu ...);
- vklopimo leve utripalke;
- pustimo mimo vozila in druge udeležence, ki prihajajo iz nasprotne smeri, če bi jih s svojim ravnanjem ovirali;
- bodimo pozorni na morebitno odpiranje vrat;
- na primerni bočni razdalji zapeljemo mimo ovire.

Vožnja mimo po desni strani

Če voznik pred nami želi na križišču zaviti na levo, kar je nakazal z utripalkami in s položajem vozila (se je pravilno razvrstil) in če je na cesti dovolj prostora, vozimo mimo le po njegovi desni.

Z vožnjo mimo ne smemo ovirati ali ogrožati drugih udeležencev cestnega prometa.

- Če nam vozilo, mimo katerega peljemo, zastira pogled nad dogajanjem pred njim (morebitni pešci), povečamo pozornost, zmanjšamo hitrost in vozimo v pripravljenosti na zaviranje **1**.
- Če opazimo, da so v ustavljenem vozilu potniki, bodimo pripravljeni na odpiranje vrat. Upočasnimo vožnjo in povečajmo bočno razdaljo **2**.
- Če se eno izmed parkiranih vozil želi vključiti v promet, mu to tudi omogočimo **3**.

Ravnajmo defenzivno

Prepovedana je vožnja mimo:

- vozila, ki je ustavilo pred prehodom za pešce, da pešcem omogoči prečkanje ceste **1 2**;
- ustavljene kolone vozil, če se po vožnji mimo ne bi mogli varno in brez oviranja vrniti na svoj prometni pas **3**.

PREPOVEDI**VZVRATNA VOŽNJA**

Vzratna vožnja je dovoljena le na kratki razdalji. Voznik vozi vzratno po desni strani desnega smernega vozišča glede na položaj vozila.

Ko vozimo vzratno:

- vklopimo varnostne utripalke (za razliko od vzratnega parkiranja ali vzratnega obračanja, kjer vklopimo ustrezne utripalke);
- ves čas spremljamo promet okrog sebe, še posebej smo pozorni na promet za vozilom;
- ustavimo, če pripelje za nami po istem prometnem pasu vozilo. Šele ko vozilo odpelje mimo in za nami ni nikogar, nadaljujemo z vzratno vožnjo.

Če vozimo motorno vozilo, kjer lahko opazujemo promet za vozilom le v zunanjih vzratnih ogledalih, mora imeti naše vozilo poleg bele luči za vzratno vožnjo **vgrajeno še dodatno napravo za dajanje posebnega zvočnega znaka za vzratno vožnjo**, ki se aktivira z vklopom vzratne prestave.

- Pred vzratno vožnjo vedno preverimo, ali so za vozilom oz. v bližini otroci, ki bi jih zaradi njihove majhnosti lahko spregledali **1**.
- Pazimo na pešce in kolesarje **2**, ki se nahajajo v *mrtvem kotu*.
- Bodimo pozorni na razne ovire: količke, betonske *gobice* **3**, cvetlična korita ...

PREPOVEDI

Vzvratna vožnja je prepovedana:

- kadar bi s tako vožnjo ogrozili drugega udeleženca cestnega prometa **1** ali premoženje;
- na nepreglednem **2** ali zoženem delu ceste;
- na delu ceste, kjer je prepovedana ustavitvev **3**;
- na prehodu ceste čez železniško progo;

- v predoru, galeriji ali na mostu **4**;
- ob zmanjšani vidljivosti **5**;
- pri prehajanju z neprednostne na prednostno cesto **6**;
- na vozišču avtoceste in hitre ceste.

- Vzvratne vožnje se izogibajmo na cesti z gostejšim prometom.
- Vedno temeljito preverimo, ali je pot za nami prosta (otrok, kolesar, pešec, fizična ovira ...). Če nismo popolnoma prepričani, raje izstopimo in preverimo situacijo sami.
- Poiščimo pomoč odrasle osebe, da nam pri vzvratni vožnji pomaga z usmerjanjem.

Ravnajmo defenzivno

OBRAČANJE

Osnovni namen obračanja vozila je, da po obračanju zapeljemo po isti cesti v nasprotno smer, kar pomeni, da nadaljujemo vožnjo v smeri, iz katere smo pripeljali.

- **Najprej poiščemo primeren prostor za obračanje.**
- **Pred začetkom obračanja se prepričamo, da ne bomo nikogar ovirali ali ogrozili.**
- **Vklopimo ustrezne utripalke.**
- **Med obračanjem smo pozorni na promet pred in za našim vozilom.**

Načini obračanja

1. Polkrožno obračanje

Je najenostavnejši in najpreprostejši način obračanja.

- Za izvedbo potrebujemo dovolj široko vozišče ali drugo primerno površino.
- Polkrožno smemo obrniti tudi na križišču, razen če je s prometnim znakom to prepovedano, **vendar se temu izogibajmo, ker je običajno na križišču premalo prostora in ker lahko hitro pride do nesporazuma z drugimi udeleženci** (drugi npr. predvidijo, da bomo zavili na levo).

2. Obračanje z manevriranjem

Za ta način obračanja bomo potrebovali več časa. Izberemo ga takrat, ko nimamo možnosti obrniti na drug način.

- **Lotimo se ga le na manj prometni in dovolj pregledni cesti.**

Pri tem načinu obračanja smo dalj časa ovira na vozišču, saj kar trikrat prehajamo čez celotno vozišče. Pozor! Vsi drugi udeleženci imajo prednost pred nami.

3. Obračanje na križiščih

- **Obračanje z vzvratno vožnjo** – proti križišču pripeljemo po **prednostni cesti**.

- **Obračanje z vzvratno vožnjo** – proti križišču pripeljemo po **prednostni cesti**.

Obrnemo lahko tudi na priključku prometne površine, ki ni javna cesta (dovoz, parkirišče, kolovozna pot ...), kar je tudi primerneje.

- Pri vožnji čez križišče vklopimo desne utripalke šele, ko smo na križišču. Če jih vklopimo pred križiščem, bi drugi lahko razumeli, da želimo zaviti na desno.
- Pazimo na pešce in kolesarje, ki jim pri vzvratni vožnji sekamo pot.

- **Obračanje z vožnjo po krožnem križišču** – s krožnimi križišči nam je ponujena možnost enostavnega in varnega obračanja.

Na krožnih križiščih z ločenimi prometnimi pasovi je možnost obračanja podana le iz nekaterih smeri.

4. Obračanje z uporabo neprometnih površin ali z vožnjo mimo objektov

Vozilo lahko obrnemo tudi tako, da:

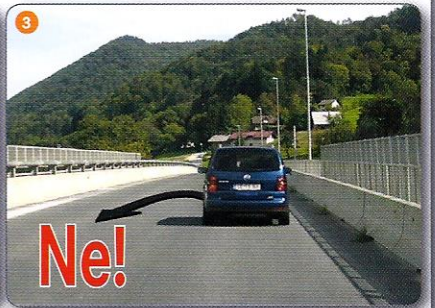
- zapeljemo mimo objekta in ga obvozimo (npr. stanovanjski blok **1**);
- uporabimo razne neprometne površine (npr. bencinska črpalka **2**, parkirišče **3**...).

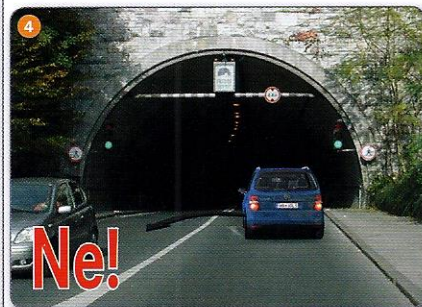
Obračanje vozila je prepovedano:

PREPOVEDI

- kadar nam to prepoveduje prometni znak **1**;
- na ozkih in nepreglednih delih cest **2**;
- na mostovih **3**, viaduktih, v predorih **4** in na drugih nevarnih delih cest;

- ob veliki gostoti prometa **5**;
- ob zmanjšani vidljivosti **6**;
- na avtocesti ali hitri cesti.

- Za varno obračanje izberimo krožna križišča, manj prometne ulice, dovozne poti, parkirišča in druge površine, izjemoma pa tudi križišča na cestah z redkejšim prometom.
- Da želimo obrniti vozilo, sporočimo drugim voznikom s pravočasnim vklopom ustreznih utripalk ter s položajem vozila.
- Vselej se prepričajmo, če so drugi udeleženci našo namero opazili.

Ravnajmo defenzivno

PREHITEVANJE

Prehitevanje je vožnja mimo drugega udeleženca cestnega prometa, ki se premika v isti smeri po prometnem pasu ali delu smernega vozišča, ki je namenjen prometu. (Hitrejša vožnja ene kolone vozil od druge na cesti, ki ima najmanj dva prometna pasova za vožnjo v isto smer, ni prehitevanje.)

Vozila prehitevamo po levi strani. Izjemoma lahko prehitimo vozilo tudi po desni strani.

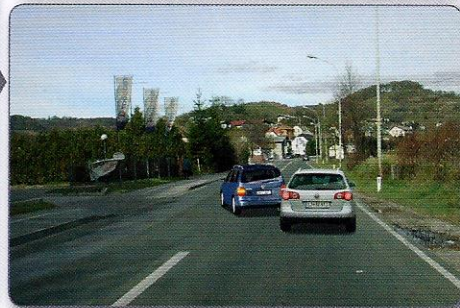
Po levi ali po desni strani smemo prehiteti:

- **vozilo na večpasovnem smernem vozišču v naselju**, ki vozi po prometnem pasu, ki ni skrajno desni (To ne velja za avtocesto, hitro cesto in večpasovno cesto izven naselja.);

- **vozilo na ploščadi pred cestninsko postajo**, na kateri je hitrost omejena na največ 60 km/h.

Samo po desni smemo prehiteti:

- **vozilo, ki pred nami zavija na levo**, če je voznik to jasno in nedvoumno nakazal z utripalkami ter s položajem vozila in če je na njegovi desni strani dovolj prostora;
- **tirno vozilo, ki vozi po tirnicah, položenih po sredini vozišča** (tramvaj v tujini).

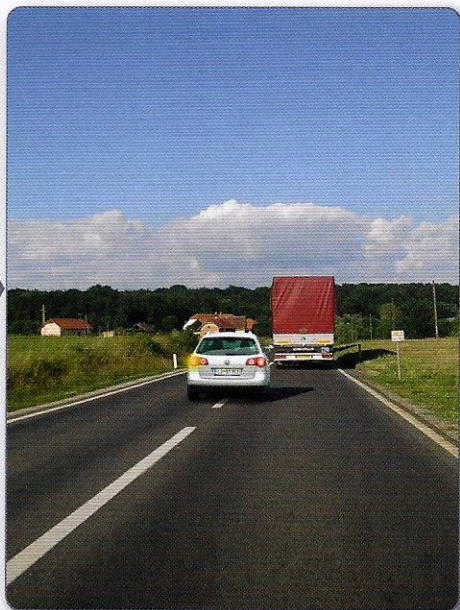

Prehitevanje je najbolj tvegan in najzahtevnejši premik z vozilom.

Vsaka napaka, ki jo naredimo pri presoji, je lahko usodna za nas in druge udeležence, ki jih v naše ravnanje vpletemo.

Tvegano je, ker:

- poteka pri večjih hitrostih;
- prehajamo na smerno vozišče za vožnjo v nasprotni smeri;
- je težko oceniti dolžino poti prehitevanja, oddaljenost in hitrost nasproti vozečih vozil;
- lahko izgubimo nadzor nad vozilom;
- ne vemo, kako bo ravnal voznik, ki ga prehitevamo;
- lahko pride do nepredvidenih situacij (vključevanje drugih voznikov ...).

Prehitevanje na smernem vozišču z dvema ali več prometnimi pasovi

Zaradi različnih zmogljivosti motorjev, konstrukcijskih in drugih lastnosti vozil ter s tem povezane vožnje pri različnih hitrostih so na avtocesti, hitri cesti in večpasovni cesti izven naselja prehitevanja bolj pogosta.

Na teh cestah nam preti nevarnost predvsem od zadaj, zato še bolj kot sicer opazujemo promet za vozilom.

- Vrnemo se na sredino izhodiščnega (desnega) prometnega pasu in izklopimo utripalke.
- Če želimo prehiteti še naslednje vozilo, s prehitevanjem nadaljujemo, razen če bi s tem ovirali vozila, ki pripeljejo za nami in imajo višjo hitrost. V tem primeru smo dolžni prehitevanje končati.

- Opravimo pogled NZR.
- Ko se prehitevano vozilo pojavi v našem notranjem vzratnem ogledalu, vklopimo desne utripalke.

- Pomaknemo se na sredino levega (prehitevalnega) pasu in izklopimo utripalke.
- Vozimo vzporedno s prehitevanim vozilom.

Bodimo pozorni, da pri prehitevanju ne prekoračimo največje dovoljene hitrosti.

Ko smo s pogledom NZR ocenili, da lahko varno prehitimo:

- pogledamo, kaj se dogaja pred vozilom, ki ga želimo prehiteti;
- vklopimo leve utripalke;
- s prehitevanjem pričnemo odločno, brez oklevanja.

Opravimo pogled NZR, da ugotovimo:

- če nas kdo že prehiteva oz. želi prehiteti;
- če se nam približuje kakšno vozilo z veliko hitrostjo.

- Ko na levem (prehitevalnem) pasu dohitimo počasnejše vozilo, mu, če se ne umakne na desni prometni pas, z levimi utripalkami nakažemo, da želimo mimo. Ta *tih dogovor* voznikov srečujemo skoraj na vseh evropskih cestah.
- Vsa druga dejanja, s katerimi skušamo vzgajati druge, kot so vožnja tik za vozilom, pobliskavanje z žarometi, hupanje ali celo prehitevanje po desni strani, so znaki agresije in pomanjkanja prometne kulture.

Ravnajmo defenzivno

Prehitevanje na cesti z dvosmernim prometom

Pred prehitevanjem ugotovimo oz. presodimo:

- če je prehitevanje dovoljeno oz. mogoče (prometni znak, neprekinjena ločilna črta, nezadostna preglednost ...);
- kakšni sta hitrost in dolžina vozila, ki ga želimo prehiteti;
- ali ne bomo morda med prehitevanjem prekažali največje dovoljene hitrosti na tem delu ceste.

Skrbno izberimo odsek ceste za prehitevanje; **če smo v dvomih, ne prehitevajmo!**

Ko se prehitevano vozilo pojavi v našem notranjem vzvratnem ogledalu:

- izklopimo utripalke;
- se v blagem loku vrnemo nazaj na izhodiščni prometni pas. (Premika ni treba nakazati z desnimi utripalkami.) Bodimo pozorni, da pri vračanju upoštevamo tudi dolžino morebitnega našega priklopnega vozila.

Med prehitevanjem:

- v ustrezni prestavi izkoristimo razpoložljivo moč motorja;
- pazimo na dovolj veliko bočno razdaljo;
- vozimo vzporedno s prehitevanim vozilom;
- opazujemo nasprotni promet;
- pozorni smo na ravnanje voznika, ki ga prehitevamo.

Kot voznik prehitevanega vozila:

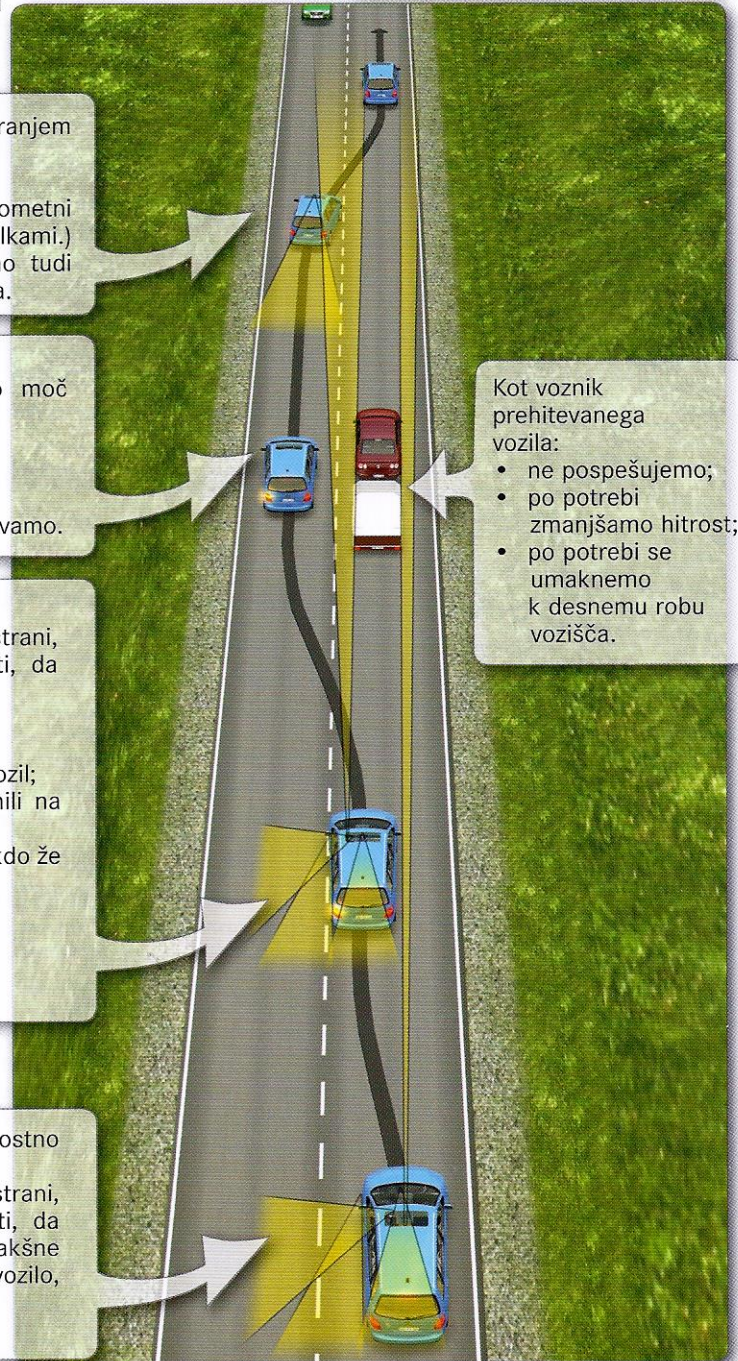
- ne pospešujemo;
- po potrebi zmanjšamo hitrost;
- po potrebi se umaknemo k desnemu robu vozišča.

- Pomaknemo se k ločilni črti.
- Opravimo ciljni pogled daleč naprej ob levi strani, in sicer mimo vozila, ki ga želimo prehiteti, da ugotovimo, če:
 - je cesta dovolj široka;
 - sta preglednost in vidljivost zadostni;
 - na zadostni razdalji iz nasprotne smeri ni vozil;
 - se bomo po prehitevanju lahko varno vrnili na izhodiščni prometni pas.
- Opravimo pogled NZR, da ugotovimo, če nas kdo že prehiteva oz. želi prehiteti.

Če smo ocenili, da lahko varno prehitimo:

- vklopimo leve utripalke;
- v ustrezni prestavi odločno pospešimo.

- Vozilu se približamo na minimalno varnostno razdaljo.
- Opravimo ciljni pogled daleč naprej ob desni strani, in sicer mimo vozila, ki ga želimo prehiteti, da ugotovimo, ali vozilo pred nami ne zakriva kakšne ovire, ki jo bo moralo obvoziti (ustavljeno vozilo, kolesar, pešec ...).
- Opravimo pogled NZR.

Bočna razdalja med prehitevanjem

Bočna razdalja do prehitevanega vozila je odvisna od hitrosti, od vrste in lastnosti prehitevanega vozila, od vremenskih in cestnih razmer ... **Bočno razdaljo povečamo:**

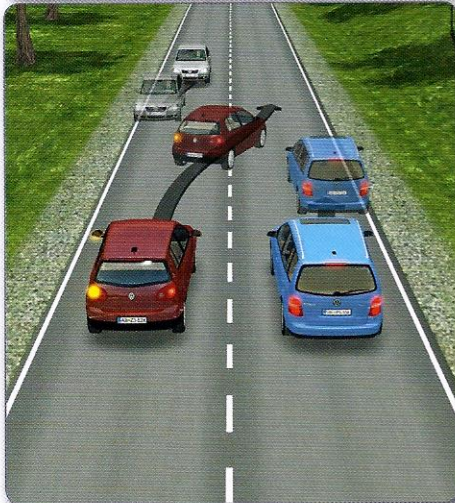
- pri višjih hitrostih in če prehitevamo daljša vozila (tovorna **1**, traktorje s traktorskimi priključki ...);
- pri prehitevanju enoslednih vozil, zlasti če so na kolesu otroci, starejše osebe ali je vozišče v slabem stanju **2**;
- pri bočnem vetru in pri prehitevanju v poslabšanih vremenskih razmerah (dež, sneženje ...);
- če sami vlečemo priklopno vozilo ali če prehitevano vozilo vleče priklopno vozilo **3** ...

Čim večja je hitrost vozila, ki ga prehitevamo, in čim manj stabilno je to vozilo, toliko večja mora biti bočna razdalja.

Prehitevanje – posebnosti

Izredne razmere med prehitevanjem – škarje

Med prehitevanjem se lahko pojavi zelo nevarna situacija, ko se vozniku, ki prehiteva, nevarno približuje nasproti vozeče vozilo in se lahko konča s hudo prometno nesrečo. Najpogostejša vzroka sta:

- spregled nasproti vozečega vozila oz.
- napačna ocenitev njegove hitrosti.

Če se pri prehitevanju znajdemo v resnih težavah, storimo vse, da ne bi prišlo do čelnega trčenja.

Nikoli ne prehitevajmo v škarje. V primeru, da nekdo prehiteva v škarje, sodelujmo.

- Če smo prehitevani (modri osebni avtomobil), in če se voznik, ki prehiteva odloči:
 - **izpeljati prehitevanje do konca**, moramo zavirati in se umakniti skrajno desno;
 - **prekiniti prehitevanje**, moramo pospešiti, da omogočimo temu vozniku premaknitev na izhodiščni prometni pas.
- Če vozimo nasproti (sivi osebni avtomobil), moramo močno zavirati in se umakniti skrajno desno.

Samo s sodelovanjem vseh treh udeležencev se takšna nevarna situacija lahko reši, s tem pa se tudi preprečijo tragične posledice.

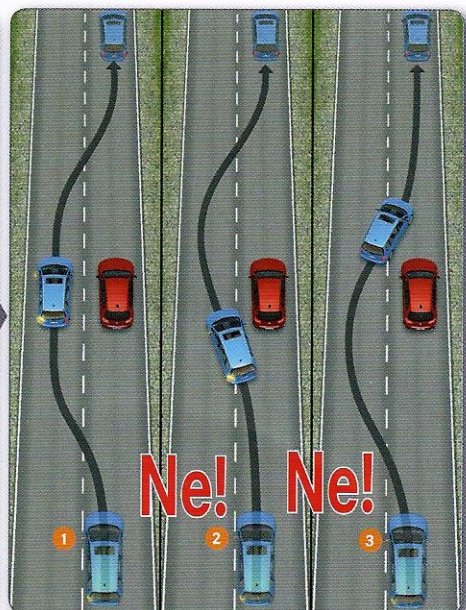
Ko pomagamo drugemu, pomagamo pravzaprav sebi.

Ravnajmo defenzivno

Pot (linija) prehitevanja na cesti z dvosmernim prometom

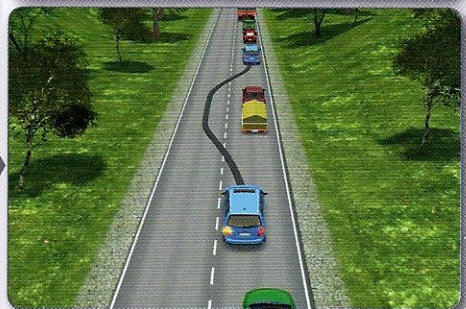
Za uspešnost prehitevanja je pomembna pravilna pot oz. linija prehitevanja.

- **Pravilna pot (linija) prehitevanja.** S prehitevanjem smo pričeli pravočasno in ga opravili z vzporedno vožnjo ❶.
- **Nepravilna in nevarna pot (linija) prehitevanja.** Ker smo pričeli s prehitevanjem prepozno, smo se na začetku prehitevanja nevarno približali prehitevanemu osebnemu avtomobilu ❷.
- **Nepravilna in nevarna pot (linija) prehitevanja.** Ker smo s prehitevanjem prehitro končali, smo se pri vračanju na izhodiščni prometni pas, nevarno približali prehitevanemu osebnemu avtomobilu ❸.

Prehitevanje vozila pred nami, ko vozimo v koloni

Preden se odločimo za prehitevanje, razmislimo, ali je takšno ravnanje sploh smiselno. Če se kljub temu odločimo za prehitevanje (vozilo pred nami je tovorno vozilo), se moramo prepričati, če je pred vozilom, ki ga želimo prehiteti, dovolj prostora za varno končanje prehitevanja. Upoštevamo daljšo pot prehitevanja zaradi zaviranja v drugem delu prehitevanja (hitrost po končanem prehitevanju je enaka tisti na začetku).

Prehitevanje in nadaljevanje vožnje

Vozimo z isto hitrostjo kot vozilo, ki ga želimo prehiteti. Ko okoliščine dopuščajo, pričnemo s prehitevanjem. Pri takšnem načinu sta čas in pot prehitevanja predvsem odvisna od moči motorja, ki jo moramo izkoristiti v celoti in v ustrezni prestavi.

Prehitevanje z zaletom

Če dohitimo vozilo, ki vozi precej počasneje od nas, ga, če okoliščine dopuščajo, prehitimo brez predhodnega zmanjševanja hitrosti. Pri takšnem načinu je pot prehitevanja najkrajša.

Prehitevanje ponoči

Prehitevanje ponoči skriva veliko pasti, kot so:

- neosvetljeno ali pomanjkljivo osvetljeno vozilo;
- neosvetljeni pešci 1;
- razne ovire na vozišču in ob njem ...

Bodimo pozorni na vozilo, kateremu se približujemo, saj obstaja možnost, da to vozilo vozi počasi ali pa je ustavljeno.

Prav tako moramo biti pozorni na pravilno uporabo zasenčenih žarometov in dolgih žarometov.

Prehitevanje počasnejših vozil (delovnih strojev, traktorjev ...)

Če se za počasi vozečim vozilom tvori kolona, ga prehitimo šele potem, ko so to storili vozniki pred nami. **Prehitevanje torej poteka po vrstnem redu in eden po eden.**

Prehitevanje več vozil hkrati oz. celotne kolone vozil je prepovedano, saj:

- je pot prehitevanja zelo dolga;
- lahko začne prehitevati drugo vozilo iz kolone;
- ponavadi ni prostora, da bi se vrnili nazaj v kolono, če nam kakšno vozilo pripelje nasproti;
- tvegamo nasilno vključitev v kolono, s čimer povzročimo nevarnost.

Da se preprečijo tvegana prehitevanja, se mora voznik počasi vozečega vozila na primernem mestu umakniti z vozišča in pustiti mimo kolono, ki je nastala za njim.

Kadar želimo prehiteti traktor, bodimo pozorni:

- **na njegove priključke**, ki lahko nevarno segajo daleč čez rob traktorja, voznik pa tega ni označil;
- **da nas ne preseneti s spremembo smeri**. Njegove utripalke in zavorne svetilke so ponavadi manj vidne, še posebej, če so umazane, zakrite ali polomljene ...;
- **če ne vidimo vzvratnih ogledal traktorja in v njih voznika**, potem verjetno tudi on ne vidi nas.

Zakaj sploh želimo prehiteti vozilo?

- Ker ne premoremo dovolj samozavesti, da bi se potnikom uprli v njihovi zahtevi po prehitevanju ter jim jasno razložili, zakaj je prehitevanje prepovedano, tvegano ali nesmiselno.
- Samo zato, ker nas ježi, če kdo vozi pred nami.
- Ker smo v časovni stiski.

Obstaja velika verjetnost, da nas vozilo, ki smo ga prehiteli, dohiti že pri prvem semaforju. Razmislimo o smislu prehitevanja!

Ravnajmo defenzivno

Prehitevanje daljših tovornih vozil in avtobusov

Pri prehitevanju moramo biti še posebno pozorni na daljša tovorna vozila in tovorna vozila, ki vlečejo priklopno vozilo. Prepoznamo jih po označbah na zadnji strani vozila, in sicer:

- tovorno vozilo je dodatno označeno z dvema tablama pravokotne oblike, pobarvanima izmenično s poševnimi trakovi;

- priklopno vozilo, ki ga vleče tovorno vozilo, je na zadnji strani označeno z rdečima odsevnikoma, ki sta oblike enakostraničnega trikotnika, in dodatno z dvema tablama pravokotne oblike. **Največja dolžina te skupine vozil je lahko 18,75 m!**

Pri prehitevanju takšne skupine vozil upoštevajmo, da:

- je pot prehitevanja daljša;
- je zaradi dolžine vozila in običajno tudi višine preglednost na vozišču pred njim in na prometno signalizacijo otežena;
- lahko zaradi širine vozila zapeljemo na bankino;
- je zaradi zračnih sunkov, ki jih ustvarjajo ta vozila, pri višjih hitrostih potrebna večja bočna razdalja.

Ob močnem bočnem vetru z desne smo med prehitevanjem v zavetrju tovornega vozila.

- Ko ga prehitimo, bodimo pripravljeni na močan sunek bočnega vetra in s tem korekcijo smeri vozila z rahlimi premiki volana.
- Raje ne prehitevajmo.

Ne zanesimo se na znake (ponavadi dobronamerne), ki nam jih dajejo vozila pred nami, npr. voznik pred nami vozečega tovornega vozila vklopi desne utripalke in nam s tem nakaže, da ga naj prehitimo. (Takšno komuniciranje je predvsem poznano med vozniki tovornih vozil.) To namreč vedno ne pomeni povabila k prehitevanju, voznik lahko tudi zavije na desno ali želi ustaviti ob vozišču ...

O varnosti prehitevanja se vedno prepričajmo le sami.

Uporaba zvočnih in svetlobnih opozorilnih znakov pri prehitevanju

Če je treba (podnevi v naselju), opozorimo voznika, ki ga nameravamo prehiteti, s svetlobnim opozorilnim znakom. Zunaj naselja pa lahko uporabimo tudi zvočni opozorilni znak. Uporabimo ga tudi, ko želimo nase opozoriti kolesarja, vendar na dovolj veliki razdalji, da ga ne prestrašimo, saj bi lahko zapeljal iz svoje smeri.

Ne začnimo prehitevati, če:

- bomo v kratkem ustavili, zavili ali parkirali;
- bomo v nadaljevanju vozili z enako hitrostjo kot pred prehitevanjem;
- je pred nami situacija, ki nam onemogoča hitrejšo vožnjo (kolona vozil, naselje, križišče, delo na cesti ...)

Vsako prehitevanje predstavlja novo tveganje na naši poti. Ali je vredno?

Ravnajmo defenzivno

Prehitevanje na križišču

Prehitevanje na križišču je sicer prepovedano, razen nekaterih izjem. Prehitimo lahko le:

- enosledna vozila;
- po desni strani vozila, ki zavijajo na levo;
- vozila, ki pri zeleni luči vozijo preko križišča, na katerem je promet urejen s svetlobnimi prometnimi znaki;
- vozila, ki vozijo po prednostni cesti.

- **Preden želimo vozilo (sivi osebni avtomobil) prehiteti, preverimo označbe na vozišču.** Če se pred križiščem prekinjena ločilna črta spremeni v neprekinjeno, potem na tem delu ceste ne smemo zapeljati na nasprotno smerno vozišče in zato tudi ne prehiteti vozila, ki zavija na desno.

- **Pozorni bodimo, kadar želimo pred križiščem prehiteti osebni avtomobil s priklopnim vozilom.** Predvideti moramo, da bo morda voznik tega vozila za uspešno zavijanje moral zapeljati nekoliko v levo. Če pred nami zavija na desno večje vozilo, avtobus ali tovorno vozilo, ga ne prehitimo, saj to vozilo za uspešno zavijanje potrebuje več prostora in lahko zapelje tudi na prometni pas za vožnjo v nasprotni smeri.

- **Voznik (rdeči osebni avtomobil), ki se z vozilom vključuje na prednostno cesto in zavija na levo, je pogosto premalo pozoren na dogajanje za vozilom, ki zavija na desno.** Če je to vozilo večje, mu še dodatno zmanjša preglednost. Zato obstaja možnost, da se vključi na prednostno cesto medtem, ko mi prehitevamo.

- **Voznik (rdeči osebni avtomobil), ki se z vozilom vključuje na prednostno cesto in zavija na desno, je pogosto pozoren le na vozila, ki jih pričakuje z leve strani in ima z njimi TMT, ne pa na promet z desne.** Zato obstaja možnost, da se prav tako vključi na prednostno cesto, medtem ko mi prehitevamo.

Prehitevati ali začeti prehitevati drugega vozila ne smemo:**PREPOVEDI**

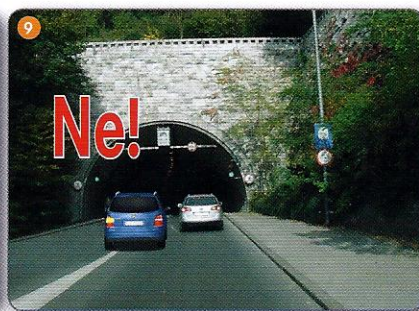
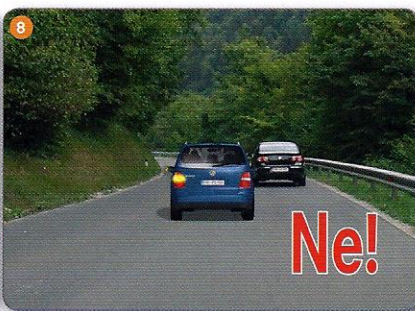
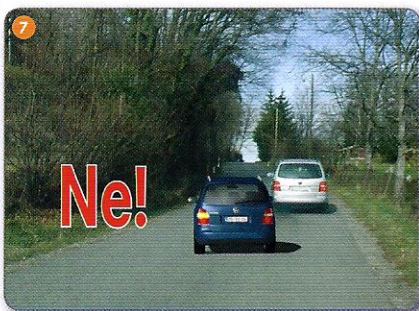
- če je prehitevanje prepovedano s prometnim znakom **1**;
- če bi pri tem morali voziti po neprekinjeni ločilni črti ali bi zapeljati preko nje **2**;
- če bi pri tem morali voziti po polju za usmerjanje prometa **3**;

- če bi pri prehitevanju presegli največjo dovoljeno hitrost na tistem delu ceste;
- po desni strani na avtocesti **4** ali hitri cesti, oz. na drugi večpasovni cesti izven naselja;
- če je voznik, ki vozi za nami, že začel prehitevati **5**;
- če je voznik, ki vozi pred nami, že dal znak, da bo prehitel vozilo pred seboj ali zavil na levo ali se je razvrstil za zavijanje na levo **6**;

- pod vrhom vzpona **7**, pred ovinkom ali v ovinku **8**, kjer ni zadostne vidne razdalje, razen na smernem vozišču z najmanj dvema prometnima pasovoma;
- v predoru **9**, razen če sta smerni vozišči speljani vsaka skozi svojo predorsko cev;

Če nam hitrost, s katero vozimo, ustreza, prehitimo le večja vozila, da si zagotovimo boljšo preglednost.

Ravnajmo defenzivno

PREPOVEDI

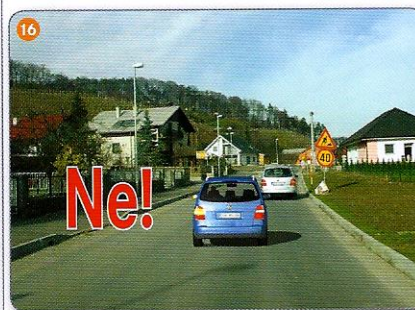
- po odstavnem pasu **10**;
- če se po prehitevanju ne bi mogli varno vključiti na smerno vozišče oz. na izhodiščni prometni pas **11**;
- če smerno vozišče za vožnjo vozil v nasprotni smeri ni prosto v dolžini, ki je potrebna za prehitevanje **12**;

- vozila, ki zmanjšuje hitrost ali ustavlja pred prehodom za pešce, na katerem ali ob katerem so pešci **13**;
- ob zmanjšani vidljivosti (megla **14**, dež, sneženje, močno sonce), razen na smernem vozišču z najmanj dvema prometnima pasovoma;
- vozila ali kolone vozil, ki vozi z zmanjšano hitrostjo zaradi gostote prometa **15** ali drugih razmer v prometu;

- ko se približujemo mestu, kjer se izvaja delo na cesti, na katerega smo opozorjeni s prometno signalizacijo **16**;
- na križišču **17**;
- na prehodu ceste čez železniško progo **18**.

USTAVITEV IN PARKIRANJE

Ustavitev je vsaka prekinitev vožnje za toliko časa,

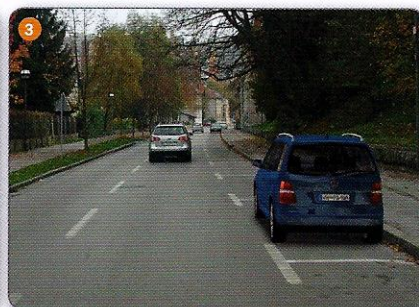
kot je potrebno, da vstopijo ali izstopijo potniki ali da se naloži oziroma razloži tovor ali odpravi okvara na vozilu.

Parkiranje je prekinitev vožnje iz katerega koli vzroka, razen ustavitve vozila ali prekinitve vožnje zaradi tega, da se je vozilo izognilo prometni nesreči ali ker je voznik ravnal skladno s prometnimi pravili.

Ker v cestnem prometu ne moremo in ne smemo ustaviti ali parkirati vozila vselej tam, kjer želimo, veljajo pravila, ki določajo, kje sta ustavitev in parkiranje vozila dovoljena oz. prepovedana. **Na vozišču ustavimo ali parkiramo vozilo:**

- vzporedno z robom vozišča in
- največ 30 cm stran od roba, razen če je s prometno signalizacijo določeno drugače.

- Na dvosmerni cesti smemo ustaviti in parkirati vozilo le na desni strani vozišča v smeri vožnje **1**.
- Na enosmerni cesti smemo ustaviti in parkirati vozilo na obeh straneh smernega vozišča **2**.
- Na parkirnih mestih, označenih z označbami na vozišču, ali drugi prometni površini parkiramo v skladu s temi označbami **3**.

Izvedba parkiranja

- Med iskanjem prostega parkirnega mesta nekoliko upočasnimo vožnjo.
- Ko zagledamo primerno parkirno mesto, vklopimo ustrezne utripalke.
- Med parkiranjem ne smemo nikogar ovirati ali ogrožati, zato smo pozorni na promet pred in za vozilom. Če je treba, parkiranje prekinemo.
- Vozilo moramo parkirati tako, da varčno izrabimo parkirno mesto in na takšni razdalji od drugega vozila, da lahko vsak brez težav izstopi oz. vstopi v vozilo (tudi levo in desno od nas) **1 2** oz. mu pustimo toliko manevrskega prostora (spredaj in zadaj), da lahko z vozilom varno zapusti parkirno mesto **3**.

Nenadna zaviranja, medtem ko iščemo parkirno mesto, so nevarna, saj tvegamo nalet vozil.

- Vozilo zavarujemo pred premaknitvijo tako, da prestavimo v prvo ali v vzratno prestavo in aktiviramo pomožno (ročno) zavoro.
- Z vidnih mest umaknemo fotoaparate, torbice, dokumente in druge dragocene predmete, ki bi lahko bili razlog za vlom. Zapremo vsa vrata in okna ter vozilo zaklenemo.

Parkiranje ali ustavitve na vzponu oz. na spustu

Pri parkiranju ali ustavitvi obvezno aktiviramo pomožno (ročno) zavoro ter:

- **na vzponu** obrnemo sprednja kolesa proti sredini vozišča in prestavimo v prvo prestavo;
- **na spustu** obrnemo kolesa proti robu vozišča in prestavimo v vzvratno prestavo.

S tem dosežemo, da se vozilo ob morebitnem popuščanju pomožne zavore s sprednjimi kolesi čim prej nasloni na robnik in s tem ustavi.

Ustavitev in parkiranje vozila ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti

- Če ustavimo ali parkiramo na vozišču, vklopimo pozicijske svetilke.
- V naselju zadostuje, da imamo vklopljene pozicijske svetilke na tisti strani vozila, ki je obrnjena proti sredini ceste.
- Na označenem parkirnem prostoru ali če cestna razsvetljava zagotavlja dobro vidnost vozila označitev s pozicijskimi svetilkami ni potrebna.

Načini parkiranja

1. Z vožnjo naprej k robniku

Na ta način je možno parkirati le, če je prazno parkirno mesto daljše od dveh dolžin osebnih avtomobilov.

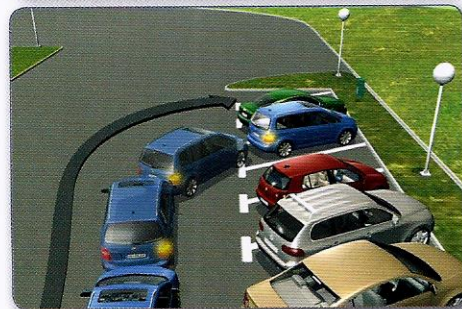

2. Z vzvratno vožnjo k robniku (vzvratno bočno)

Če je prazno parkirno mesto krajše od dolžine dveh osebnih avtomobilov, je možno parkirati le z vzvratno vožnjo.

V obeh primerih (1 in 2) smo pozorni:

- da s kolesi ne zadenemo v robnik. S tem lahko poškodujemo pnevmatiko, platišče, pri močnejših udarcih pa še podvozje;
- da vozila ne parkiramo preveč od robnika (največ 30 cm).
- da vozilom pred in za nami pustimo dovolj manevrskega prostora, da lahko varno zapustijo parkirno mesto.

3. Z vožnjo naprej na poševno označeno parkirno mesto

Pred tem je treba zapeljati nekoliko v levo, da lahko brez popravljanja uspešno parkiramo.

Pri zapuščanju takšnega parkirnega mesta imamo zaradi parkiranih vozil ob sebi slabšo preglednost. Zapeljimo počasi, da nas bodo drugi lahko pravočasno opazili.

4. Z vzvratno vožnjo na pravokotno označeno parkirno mesto

Ko opazimo prazno parkirno mesto, ustavimo približno za dve parkirni mesti naprej in z vzvratno vožnjo zapeljemo nanj.

Če na takšno parkirno mesto zapeljemo z vožnjo naprej, je zapuščanje parkirnega prostora zaradi slabše preglednosti nad dogajanjem na cesti **tvegano** (še posebej, če je zraven nas parkirano večje vozilo) **in traja dalj časa, opazovanje pa je oteženo in bolj zahtevno**. Nismo več odvisni le od sebe, pač pa tudi od spleta okoliščin in ravnanja drugih.

Parkiranje na ali ob smernem vozišču, ki je namenjeno prometu iz nasprotni smeri, ni dovoljeno 1

Takšno parkiranje je tvegano, ko se ponovno želimo vključiti v promet. Če je pred nami parkirano (večje) vozilo, tako rekoč povsem na slepo zapeljemo pred morebitna vozila iz nasprotni smeri, ta pa nas ne pričakujejo 2.

Prav tako je nevarno, če so parkirna mesta označena pravokotno na vozišče, mi pa parkiramo svoje vozilo ob večje vozilo z vožnjo naprej. Ko z vzvratno vožnjo zapuščamo takšno parkirno mesto, lahko vidimo, kaj se dogaja na vozišču šele, ko smo s polovico vozila že na njem.

- Zavedajmo se, da napačno parkiranje ne pomeni le formalne kršitve predpisov. S svojim ravnanjem lahko resno ogrozimo druge udeležence, še posebej najranljivejše.
- Pomislimo, da bodo zaradi našega parkiranja na pločniku otroci morali hoditi po vozišču ali da bo kdo prepozno opazil otroka pri prečkanju ceste, ker smo parkirali tik pred prehodom za pešce.

- Zaradi takšnega parkiranja bodo drugi vozniki le s težavo zapeljali mimo.
- S takšnim načinom parkiranja resno in nedopustno oviramo promet, svoje vozilo pa izpostavljamo poškodbam. Onemogočamo pa tudi morebitno nujno vožnjo reševalnega, policijskega ali gasilskega vozila, dostop s komunalnimi vozili ter vožnjo vsem drugim večjim vozilom.

Območje kratkotrajnega parkiranja

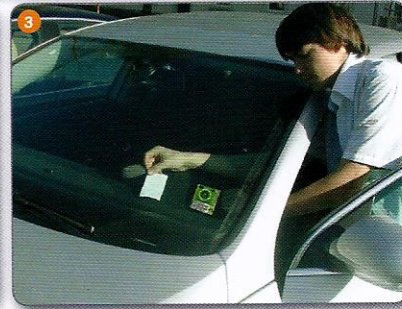
V prometu se bomo pri parkiranju vozila na določenih cestah ali delih ceste vedno pogosteje srečali tudi s časovno omejenim trajanjem parkiranja – območjem kratkotrajnega parkiranja.

- Parkiranje v takem območju je **časovno omejeno na največ dve uri**. Vse informacije o dnevih, časovnih intervalih in o morebitnem plačilu se nahajajo na dopolnilni tabli pod prometnim znakom *območje kratkotrajnega parkiranja*. **Označbe na vozišču** ali drugi prometni površini, s katerimi so označena posamezna mesta ali pas za parkiranje, **so modre barve (izraz modra cona)** ¹ ali bele barve.
- Na plačljivih *conah* so postavljeni posebni **parkirni avtomati**, kjer prejmemo parkirni listič in plačamo parkirnino. Obstaja več sistemov obračuna parkirnine s parkirnimi avtomati, zato se ravnajmo po navodilih, ki so navedena na parkirnem avtomatu ².

Ker smo v območju kratkotrajnega parkiranja, moramo po izteku časa, označenega na parkirnem lističu ali parkirni uri, zapustiti parkirno mesto.

- **Parkirni listič**, ki označuje čas prihoda ali dovoljeno trajanje parkiranja, postavimo na vidno mesto v vozilu ³.

Časovno omejeno parkiranje

Na teh parkirnih mestih je parkiranje časovno omejeno. Ponavadi je brezplačno. Vse informacije o dnevih in o časovnih intervalih, ko je parkiranje časovno omejeno, koliko časa se sme parkirati ter o morebitnem plačilu, se nahajajo na dopolnilni tabli pod prometnim znakom *časovno omejeno parkiranje*. Po preteku dovoljenega časa parkiranja moramo vozilo odpeljati.

Čas prihoda mora biti v vozilu označen na vidnem mestu.

Velika parkirišča

- V mestih je vse več parkirišč, kjer moramo plačati parkirnino. Navadno so takšna parkirišča opremljena z zapornico pri uvozu, kjer prejmemo parkirni listič, s plačilnim avtomatom in z zapornico pri izvozu s parkirišča.
- Kadar promet na velikih parkiriščih in na parkiriščih ob večjih trgovskih centrih ni urejen s prometnimi znaki, se ravnajmo po desnem pravilu.

Parkiranje v garažnih hišah

Garažne hiše so posebni objekti, ki so namenjeni parkiranju vozil. V garažnih hišah je povsod urejena prometna signalizacija (vertikalna ali horizontalna ali oboje). Ureditev v garažni hiši mora biti skladna s prometnimi pravili.

Uvoz v garažno hišo

- Upoštevajmo višino našega vozila. Ne pozabimo na morebiten strešni prtljažnik (še posebej kolesa!).
- Ustavimo ob avtomatu za izdajo kartic – zapornica je spuščena.
- Pritisnemo na označen gumb in vzamemo parkirno kartico – zapornica se samodejno dvigne.
- Sledimo prometni ureditvi.

Kjer se v garažni hiši križajo ali združujejo poti in prednostna razmerja niso določena s prometno signalizacijo, velja desno pravilo.

- Upoštevajmo dovoljeno hitrost vožnje.
- V bližini vozil, ki parkirajo, vozimo v pripravljenosti na zaviranje.
- Zavoji so običajno ostri, zato vozimo počasi in s hitrim vrtenjem volana.
- Če smo prisiljeni pustiti vozilo na izhodu ali na stezi, vklopimo varnostne utripalke.

Parkiranje

- Vozilo parkiramo na označena parkirna mesta, običajno z vožnjo naprej.
- Uredimo vse potrebno za zapustitev vozila.
- Vzamemo parkirno kartico.

Parkirno kartico moramo shraniti do izhoda iz garažne hiše. Če jo izgubimo, plačamo celodnevno parkirnino. To velja tudi, če jo izgubimo, ko smo že poravnali parkirnino.

- Da ob povratku ne bomo iskali vozila, vzamemo etažni listič (če je na razpolago) oz. si zapomnimo ali zabeležimo parkirno mesto in številko etaže.

Zapustitev garažne hiše

- Parkirnino poravnamo na blagajni oz. plačilnih avtomatih.
- Po plačilu moramo garažno hišo navadno zapustiti v 15 minutah. Ta čas določi posamezna garažna hiša posebej.
- Pri izvozu vstavimo potrjeno parkirno kartico ali žeton v avtomat. V nekaterih garažnih hišah je na vhodu in izhodu domofon, ki nam v težavah omogoča pogovor (*info*) z blagajnikom garažne hiše.
- Ko se zapornica dvigne, izvoz mimo nje opravimo posamično.

PREPOVEDI

- V garažni hiši je prepovedano sprehajati se po voznih stezah in parkirati na rezerviranih mestih.
- V garažne hiše, ki so zgrajene kot zaprti objekti in objekti, ki imajo kletne etaže, je **prepovedan vstop vsem vozilom na plinski pogon.**

Označitev ustavljenega vozila zaradi okvare

Kadar moramo ustaviti vozilo zaradi *višje sile* (okvara motorja, predrta pnevmatika, prazna posoda za gorivo ...), ga ustavimo na prvem primernem prostoru, če je le mogoče izven vozišča. Pokvarjeno (ali v prometni nesreči poškodovano vozilo) moramo **nato takoj umakniti z vozišča** ali z dela ceste, na katerem ovira ali ogroža druge udeležence, z drugih delov ceste pa najkasneje v 12 urah.

Za svojo večjo vidnost poskrbimo z odsevnim telovnikom.

Če z vozilom zaradi okvare, prometne nesreče ali drugega razloga obstanemo na cesti, predstavljamo neposredno nevarnost za druge udeležence cestnega prometa. Zato:

- **takoj vklopimo varnostne utripalke;**
- **postavimo varnostni trikotnik** – kadar se nahajamo na nevarnih oz. nepreglednih delih ceste (ovinek, ozka cesta, prevoj, veliko prometa ...), oz. če naše vozilo nima naprave za vklop varnostnih utripalk ali ta ne deluje.

Varnostni trikotnik postavimo tudi v drugih primerih, če ocenimo, da bi bila s takšno označitvijo vozila zagotovljena večja varnost.

Varnostni trikotnik

Postavimo ga:

- ob desni rob vozišča, in sicer tako, da ga vozniki, ki pripeljejo od zadaj, pravočasno in zlahka opazijo;
- na takšni razdalji od vozila, da ima voznik, ki pripelje od zadaj in vozi s predpisano hitrostjo, dovolj časa, da vozilo varno ustavi ali zapelje mimo našega ustavljenega vozila;

Priporočena postavitev za vozilom:

- na cestah izven naselja približno 100 m do 150 m, na avtocestah ali hitrih cestah, približno 200 m do 250 m.

- pred ovinkom ali prevojem.

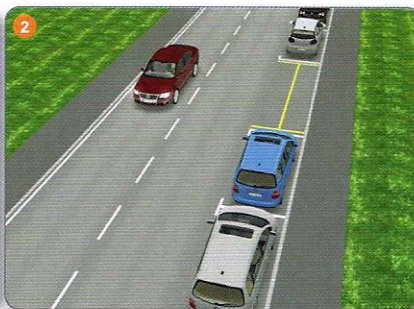
Dva trikotnika postavimo v primeru ustavljene skupine vozil (motornega vozila s priklopnim vozilom, razen motornega vozila z lahkim ali bivalnim priklopnikom), kolone vozil ali vozila, ki prevažata nevarno blago. Postavimo ju vzporedno drugega ob drugega.

Ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti moramo ustavljeno vozilo, ki je v takšnem tehničnem stanju, da ga ni mogoče označiti s pozicijskimi svetilkami, **označiti z rumeno utripajočo svetilko, baklo ali na drug primeren način ter čim prej obvestiti o tem policijo**. Priporočljivo je, da postavimo tudi varnostni trikotnik.

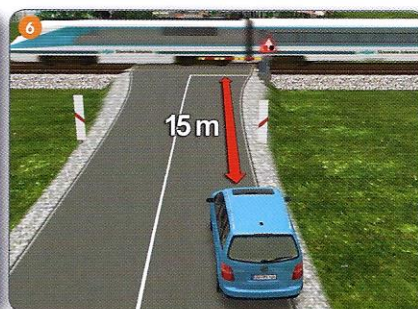
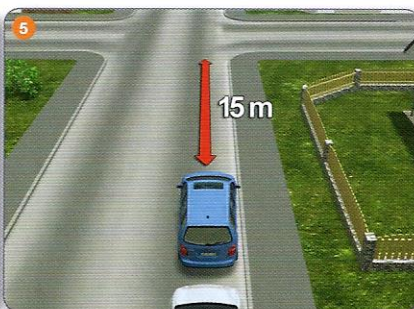
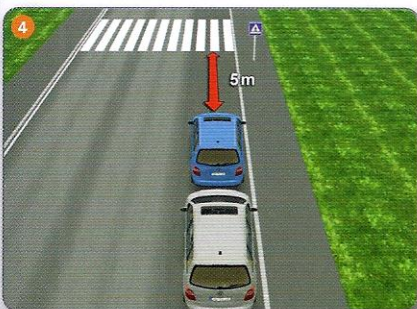
Ustavitev in parkiranje sta prepovedana:

PREPOVEDI

- na delu ceste, ki je označen z označbami na vozišču **1** **2** oz. s prometnimi znaki, ki prepovedujejo ustavitev in parkiranje **3**;

- na prehodu za pešce, na prehodu za kolesarje in na razdalji manj kot 5 m pred prehodom **4**;
- na križišču in na razdalji manj kot 15 m od najbližjega roba prečnega vozišča pred križiščem, razen če je drugače določeno s prometno signalizacijo **5**;
- na prehodu ceste čez železniško progo in na razdalji manj kot 15 m od najbližje tirnice **6**;

- na kolesarski stezi **7**, kolesarski poti, stezi za pešce, pločniku, pešpoti, kolesarskem pasu ali na tirnicah;
- parkiranje v drugi vrsti, ob parkiranih vozilih **8**;
- v predoru, galeriji in podvozu ter na viaduktu, mostu in nadvozu;
- na zaznamovanem mestu na vozišču ali niši, ki je rezervirana za avtobuse **9** ali avtotaksi vozila; zaradi vstopa ali izstopa potnikov je dovoljena ustavitev na postajališču, ki je zunaj vozišča, če s tem ni oviran avtobusni promet;

Pomislimo, da z nepravilnim parkiranjem ogrožamo tako svoje vozilo kot tudi druge udeležence cestnega prometa ter jih po nepotrebnem izpostavljamo nevarnostim. Pomislimo samo na otroke, ki se na poti v šolo in iz nje prebijajo mimo napačno parkiranih vozil in se s tem izpostavljajo nepotrebnim dodatnim tveganjem.

Ravnajmo defenzivno

- na ozkem in nepreglednem delu ceste, na vozišču v naselju, kjer poteka dvosmerni promet in ločilne črte niso vrisane (v ovinku **10**, pod vrhom vzpona **11** ipd.);
- na delu ceste, kjer bi bil prost prehod med ustavljenim oz. parkiranim vozilom in neprekinjeno ločilno črto ali usmerjevalnim poljem na vozišču ali nasprotnim robom vozišča ali kakšno drugo oviro na cesti širok manj kot 3 m **12**;
- na pospeševalnem, zaviralnem in odstavnem pasu. Na odstavnem pasu je za nujno potreben čas dovoljena ustavitev vozila v sili. Ob tem moramo storiti vse potrebno, da ustavljeno vozilo, osebe ali tovor ne ogrožajo udeležencev cestnega prometa;

- na mestu, na katerem bi vozilo zakrivalo postavljeni prometni znak **13**;
- na vozišču ceste zunaj naselja **14**;
- na smernem vozišču ceste v naselju z dvema ali več prometnimi pasovi **15**;

- na vseh prometnih in drugih javnih površinah, ki niso namenjene prometu vozil ali niso namenjene prometu tovornih vozil **16**;
- na mestu, na katerem bi parkirano vozilo onemogočilo vključitev v promet že parkiranemu vozilu ali onemogočilo dovoz na dvorišče stavbe, do garaže, skladiščnega prostora ali drugega podobnega objekta ali do zasebnega zemljišča **17**;
- na označenem parkirnem prostoru za invalide **18**, razen za osebe, ki so upravičene do parkiranja na takem prostoru;
- na označenih poteh, namenjenih intervencijskim vozilom;
- nad priključkom za vodovodno omrežje (hidrant);
- v območju umirjenega prometa, razen kjer je to izrecno dovoljeno s prometno signalizacijo, in v območju za pešce.

Potrebni varnostni ukrepi pri izstopanju iz vozila

Odpiranje vrat in izstopanje voznika in potnikov

- Preden izstopimo iz vozila, odpremo vrata le za toliko, da se lahko temeljito prepričamo, da z nadaljnjim odpiranjem vrat ne oviramo ali ogrožamo drugih udeležencev cestnega prometa.

- Enako velja tudi za vse potnike, ne glede na to, na kateri strani vozila bodo izstopili.

Pri ustavitvi in odpiranju vrat na vozilu bodimo zelo previdni. Če se ne prepričamo dobro, lahko ogrozimo:

- druge voznike avtomobilov **1** in voznike enoslednih motornih vozil;
- kolesarje na vozišču **2**;
- kolesarje na kolesarskih stezah in pešce na pločnikih **3**.

Še posebej je to pomembno pri odpiranju vrat ponoči oz. ob slabi vidljivosti, saj drugi vozniki težje opazijo odprta vrata. Preden odpremo vrata, si lahko pomagamo tudi s pogledom NZR.

Otroke opozorimo, naj sami ne odpirajo vrat oz. jim onemogočimo odpiranje vrat z notranje strani.

Odpiranje vrat in izstopanje otrok

Posebno pozornost moramo nameniti izstopanju otrok iz vozila.

- Kadar moramo ustaviti na vozišču ali ob njem, naj otrok vedno izstopi na strani, kjer je pločnik, oz. na strani, ki ne meji na vozišče.

- Preverimo, kdaj je pravi trenutek, da otrok odpre vrata.
- Opozorimo ga na morebitno nevarnost.
- Majhne otroke vzamemo iz vozila in jih vodimo do vrtca ali šole.

Majhnega otroka ne čakajmo na drugi strani vozišča. Če nas zagleda, lahko steče čez cesto, ne da bi se prepričal o varnosti.

Če otrok izstopi neposredno na vozišče, ga izpostavljam številnim nevarnostim.

- Kadar prevažamo otroke, naj se nam nikoli ne mudi. Na pot se odpravimo z večjo časovno rezervo, ki predvideva prometne ovire (gost promet, morebitne zastoje, delovišča na cesti ...).
- **Ko vozimo otroka, nas ta opazuje, se od nas uči in si oblikuje stališča, ki jih je kasneje težko spremeniti; bodimo mu dober zgled.**

Ravnajmo defenzivno

Utripalke

Utripalke so pomembno komunikacijsko sredstvo. Z njimi drugim udeležencem prometa sporočamo svojo namero o spremembi smeri.

Zelo pomembno je, da:

- vklopimo ustrezne (leve ali desne);
- jih vklopimo v pravem trenutku (ne prezgodaj in ne prepozno, tako da v največji meri zagotovimo nemoteno in varno potekanje prometa). Čim večja je naša hitrost, tem bolj zgodaj jih vklopimo;
- jih izklopimo, ko končamo premik oz. ko bi bilo njihovo sporočilo nejasno ali dvomljivo.

Vklopimo jih pred:

- vključevanjem v promet;
- menjavo prometnega pasu in pred vsako drugo spremembo smeri vožnje ali premikom, kot so:
 - zavijanje na križišču;
 - vožnja mimo ovire (izogib oviri);
 - vzratno parkiranje in vzratno obračanje;
 - razvrščanje pred križiščem;
 - obračanje;
- prehitevanje na dvosmerni cesti. Ko se vračamo na izhodiščni prometni pas ne vklopljamo utripalk;
- prehitevanje na večpasovni cesti (AC, hitri cesti, izven naselja, v naselju). Ko se vračamo na izhodiščni prometni pas, to vedno nakažemo z ustreznimi utripalkami;
- zavijanje na križišču, tudi kadar ves čas vozimo po prednostni cesti 1;
- zpuščanje krožnega križišča;
- izključevanje iz prometa.

